A°. 1831. N°. 101.

SURINAAMSCHE COURANT.

DINGSDAG, DEN 20 DECEMBER.

Publicatie.

IN NAAM DES KONINGS.

Wij Mr. EVERT LUDOLPH BARON VAN HEECKEREN, LID VAN DE RIDDERSCHAP DER PROVINCIE *GELDERLAND*, GOUVERNEUR GENERAAL *ad-interim* DER NEDERLANDSCHE W. I. BEZITTINGEN.

Alle de gene die deze zullen zien of hooren lezen, SALUT! doet te weten:

Alzoo het de Voorzienigheid in hare ondoorgrondelijke Raadsbesluiten niet behaagd heeft, onze vurige wenschen voor het behoud van den Waardigen en Hooggeachten Heer *PAULUS ROELOFF CANTZ'LAAR*, Schout bij Nacht in dienst van Z. M. den Koning der Nederlanden, Ridder der Orde van den Nederlandschen Leeuw, Gouverneur Generaal der Nederlandsche W. I. Bezittingen, te verhooren.

Alzoo na het overlijden van genoemden Gouverneur Generaal geene geheime Missive of Lastbrief des Konings is gevonden, beschikkende over het Gouvernement Generaal.

En Wij alzoo krachtens art. 36 van het Reglement op het beleid der Regeering voor de Nederlandsche W. I. Bezittingen, geregtigd en verpligt zijn, om, als oudste lid van den Hoogen Raad, in afwachting der nadere beschikking van Zijne Majesteit, het Gouvernement Generaal *ad-interim* op Ons te nemen.

ZOO IS HET, dat Wij op heden in overeenstemming met het aangehaalde 36e. Art. van het Reglement op het beleid der Regering voor de Nederlandsche W. I. Bezittingen, in eene gecombineerde Vergadering van den Hoogen Raad en van het Gemeente Bestuur te *Suriname* de functien van Gouverneur Generaal *ad-interim* over de Nederlandsche W. I. Bezittingen op Ons genomen, en den daartoe staanden Eed hebben afgelegd, in handen van het op Ons volgenden oudste Lid van den Hoogen Raad.

En op dat niemand van deze Onze aanvaarding van het Gouvernement Generaal *ad-interim* over de Nederlandsche W. I. Bezittingen, eenige onwetendheid zoude kunnen voorwenden, en alle hoogere en lagere autoriteiten en verdere Ingezetenen zich daarna zoude kunnen gedragen,

LASTEN EN BEVELEN,

Dat deze zal worden afgekondigd alom waar zulks behoort, en voorts in het Gouvernements-blad worden geinsereerd en in de Nieuwspapieren bekend gemaakt.

Aldus gedaan te *Paramaribo* den 19 December des Jaars 1831, van Zijner Majesteits Regering het Negentiende.

E. L. VAN HEECKEREN.

Ter Ordonnantie van Zijne Excellentie,
De Algemeene Secretaris,
G. A. VAN DER MEE.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

NEDERLANDEN.

AMSTERDAM, den 21sten September. Heden morgen had er eene groote en luisterrijke parade op den Dam plaats van het garnizoen en de stedelijke schutterij. Z. M. en de koninklijke Prinsen werden als gewoonlijk met de uitbundigste vreugde bij Hoogstderzelver verschijning in het centrum ontvangen; terwijl H. M. en de koninklijke Prinsessen van het balkon de parade overzagen. Na den afloop der wapenschouwing, defileerden de bataljons voorbij den Koning, de Prinsen van Oranje, der Nederlanden en van Pruissen en nu stroomde het volk den Vader des Vaderlands te gemoet, omringde hem en zijne zonen geheel, en Koning en Vorsten traden het paleis, van honderde burgers verzeld, niet eer binnen dan na eene hartelijke toespraak en liefdebetuiging van wederszijden. Men verzekert dat een estafette de tijding juist had aangebragt: dat Z. M. Keizer *Nikolaas* onzen Kroonprins het groote diamanten kruis der *Wladimirs* orde had toegezonden; een hoogst vereerend blijk van keizerlijke toegenegenheid. — Des avonds woonde de koninklijke familie ten tweede maal de voorstelling in den stads - schouwburg, onder herhaalde vreugdebetooning der allertalrijkste volksmenigte, bij.

Heden morgen, 22 September, deed het koninklijk gezin het voorgenomen uitstapje naar Zaandam. Wij hopen daarvan nadere berigten mede te deelen.

Ten half drie vertrokken HH. MM. weder naar de residentie en ten drie ure HH. KK. HH. de prins en prinses der Nederlanden. Morgen ochtend zullen de prins en prinses van Oranje de terugreis derwaarts aannemen.

Den 24 September. Alhier heeft er gisteren een verschrikkelijk voorval plaats gehad, ten huize van den heer VERHAMME, op de Keizersgracht, tusschen de Spiegel- en Vijzelstraten. Na ettelijke reizen vergeefs aanbellen aan het huis, is eindelijk de deur geopend geworden door eenen man, die zich bepaald heeft met te zeggen dat men terug moest komen. Deze man sporen van bloed op zich vertoonende, heeft zulks vermoeden verwekt; het huis hierop doorzocht zijnde, heeft men de huisbewaardster en hare dochter, die, bij het buiten zijn van het verdere gezin, alleen in het huis woonden, gruwelijk vermoord gevonden.

Niets wordt verzuimd om de daders, die over het dak gevlugt schijnen, te achterhalen.

FRANKRIJK.

PARIJS, 16 September. De partij der monarchalen, of voorstanders van het wettig bewind van den hertog *van Bordeaux*, schijnt in de afgeloopene drie maanden niet in krachten te zijn verminderd. Zij heeft thans in de departementen, of, gelijk hare organen zich uitdrukken, in de provincien, een aantal bladen gesticht, die den naam voeren der landschappen, zoodanig als dezelve voor de eerste omwenteling verdeeld en bestuurd werden. Zoo heeft men bij voorbeeld een dagblad van Bretagne, voor het land van Orleans, voor Normandie, en wat des meer zij. In al deze bladen wordt steeds verkondigd, dat Frankrijk, door de kracht der omstandigheden en den wil des volks, het wettig koningschap zal herstellen. [De werkplaats van een dier bladen, *le Journal de la Guijenne*, te Bordeaux, moet dezer dagen uit dien hoofde zijn geplunderd en vernield.

De hevige liberalen schijnen zich over de pogingen dier partij in de daad eenigzins te verontrusten, en beschuldigen de ministers, dat zij, het zij met voordacht, het zij uit onachtzaamheid, geene genoegzame veerkracht of werkzaamheid betoonen, om dezelve tegen te gaan; en deze vrees heeft een hunner organen, den heer *de Bricquevill*e, doen besluiten, om eene wet voor te stellen, waarbij aan de leden van het voormalige koninklijke geslacht, op doodstraffe, verboden wordt, den franschen bodem te betreden.

De ministers oordeelen deze wet onnoodig, om dat de jongste verkiezingen, naar hun inzien, genoegzaam hebben getoond, welken steun het bewind van Koning *Philips* in de natie heeft gevonden.

POLEN.

WARSCHAU, 8 September, (8 uur 's morgens.) Binnen weinige uren rukken de Keizerlijk-Russische troepen met veel geschut ten gevolge eener gesloten kapitulatie hier binnen, terwijl de Poolsche armee reeds sedert gisteren avond de stad en omtrek verlaten heeft, en over Praga naar Modlin marcheert, om, zoo als men gelooft, bij Plozk nog eenmaal weder eene stelling te nemen. Het navolgende is de hoofdzakelijke inhoud der nadere omstandigheden van dit gewigtig voorval: De veldmaarschalk graaf Paskewitsch had aan het Poolsche gouvernement 14 dagen bedenktijd tot onderwerping gelaten. Toen deze termijn afgeloopen was, nadat nog op den 4den eene daartoe betrekkelijke zamenkomst, hoezeer zonder gevolg plaats gevonden had, begon op den 6den de aanval op de geheele linie van Mokatow tot Parijzow; de hoofdmassa's waren echter tegen de eerste schans voor het dorp Wola gerigt, en het vuur hield aan tot zes uur namiddags. De gemelde schans, gelijk mede eene tweede bij het dorp Czijste, werden genomen, 20 kanonnen van zwaar kaliber veroverd en veel regementen infanterie deels in stukken gehouwen, deels gevangen gemaakt; zwaar gewond geraakten in Russische gevangenschap, de generaal Sowonski, alsook een hoofdaanlegger der revolutie en aanvoerder bij de overrompeling van het slot Belveder op den 29sten November 1830, Peter Wijsozki, die zich echter, naar men zegt, in den oogenblik dat hij stond gevangen genomen te worden, doorschoten heeft. Gisteren vroeg even over zes ure kwam de

Russische generaal van Dannenberg als parlementair hier binnen, om aan het Poolsche bestuur nogmaals tot een uur namiddags bedenktijd te geven, terwijl de Russen van deze tusschenpozing gebruik maakten, om de schans voor Wola tot eene redoute te veranderen en deze met zwaar geschut te voorzien. Daar nogtans de polen, in plaats van te onderhandelen, alle mannen in staat om de wapenen te dragen, naar de wallen zonden, zoo werd het vuur met groote hevigheid vernieuwd, en vele gebouwen aan dien kant, mitsgaders al de windmolens, werden door de vlammen verteerd. Tegen vijf uur waren de Russen in het bezit van alle verschansingen, waarop eindelijk, na eene nogmaals herhaalde opeisching, eene kapitulatie tot stand kwam, welker nadere inhoud echter nog niet bekend geworden is. Het artillerie-vuur werd des niet te min nog tot na 8 uur, en het klein geweer vuur den geheelen nacht door gehoord. Eenige Poolsche divisien wilden Warschau nog verdedigen, doch wijl het den Polen vooral te doen is, dat zij hunne krijgsammunitie zoo veel mogelijk spaarden, zoo zijn deze mede afgetrokken. De Russisch keizerlijke troepen hebben wonderen van onverschrokkenheid en dapperheid bij het bestormen der schansen gedaan.

Naschrift voormiddag 10 uur. Zoo even marcheert een gedeelte der keizerl. garden met sterke artillerie over de brug naar Praga den Polen achter na; deze laatstgenoemden ziet men duidelijk in de rigting naar Modlin afmarcheren. De generaal Krukowjezki is nog hier, en het schijnt mitsdien, dat hij de armee niet volgen wil.

De Russische garden zijn in de grootste orde binnen gerukt, en in de stad heerscht volkomen rust. De inwoners hebben aan de verdediging der stad, ten minste geen vrijwillig deel genomen. Zonder de eigenzinnigheid van Krukowiezki, zou er veel bloed gespaard zijn geworden. De kanonnade heeft in den nacht van maandag tot dingsdag een begin genomen, en onafgebroken tot in den nacht voortgeduurd. De Russen hebben een' onwrikbaren moed aan den dag gelegd en zijn over de met Russische lijken gevulde grachten in de schansen gedrongen. Woensdag vroeg waren er nieuwe onderhandelingen begonnen, die insgelijks zonder resultaat gebleven zijn, waarop het bestormen en de kononnade weder hervat zijn, en tegen den avond met de inneming van alle verschansingen geëindigd zijn. De leden van het Poolsche gouvernement en vele senatoren en landboden hebben zich aan het leger aangesloten, hetwelk zich in het Woywoodschap Plozk terug trekt.

MENGELWERK.

MILLOVANOV,

Een trek uit den oorlog der SERVIERS tegen de TURKEN.

Lang kan een tijran eene natie verdrukken, die het slaavenjuk gewoon is, want buigzaam is haar nek; maar de buigzaamste staalen veder lijdt slechts een' zekeren graad van drukking; een sterkere doet haar breken. Zo is het thans met *Servië* gegaan. Vier deys maakten den ouden zwakken bassa van *Belgrado* tot een automaat, bemagtigden zich van de regering, en misbruikten hun gezag, gelijk van woeste overweldigers te verwachten was; om de *Serviërs* uit te zuigen, en millioenen samen te schrapen. Iedere wreedheid scheen hen geöorloofd. Gaf een uitgezogen dorp de gevorderde som niet ten bestemden tijde, dan waren de hoofden der *Kursen* (de opzieners des dorps) en der oudsten verloren. Dit kon de anders lijdzaame natie niet langer verdragen. Een *Servier*, die voormaals als majoor, bij een vrijkorps in keizerlijken dienst geweest was, CZERNI GEORGES genaamd, bragt eerst een weerbaar, dapper hoopje bijéén. CZARAPITSCH volgde dit voorbeeld, en in korten tijd waren achtduizend mannen gewapend, en bereid om, ter bevrijding van hun vaderland hun leven tegen de vier tijrannen op te offeren. Zelfs de *Porte* trok zich hunne rechtvaardige zaak aan, en 'er wierd aan de heerschappij en het leven der vier tijgers een einde gemaakt. Doch dit is het niet wat ik verhalen wilde; eene edele daad wilde ik de weereld bekend maken, van een' ruwen natuurmensch; tonen wil ik dat het eenvoudig verstand dikwijls juister redenkavelt dan menige zogenaamde filosoof van onzen aan wijsgerige sekten even zoo vruchtbaren tijd als het land, waarvan ik spreek, zulks aan kalbassen is.

FOCZUCKLY, de hebzuchtigste der vier deys, beval een' *Serviër* dat hij hem vijftien beurzen (*) brengen zou. Deze gaat ontsteld naar huis, vraagt zijne buuren hoeveel eene beurs bedroeg; en verneemt de ontzaglijke som. Dubbel ontsteld gaat hij nu naar zijn' broeder, en ontdekt hem de begeerte van den dey. Deze brave man, SIMA MILLOVANOV is zijn naam, rijker dan zijn broeder, besluit schielijk alles te doen om het geld bijéén te krijgen en zoo zijn' broeder te redden. Hij wist zeer wel dat hij zich hierdoor in gevaar stelde; maar edelmoedigheid berekent geen gevaar. MILLOVANOV ging naar den dey te *Belgrado*. Onverschrokken verschijnt hij voor hem, en stelt hem vrijmoedig voor dat zijne vordering uitzinnig is. Maar toen hij ziet dat alle reden vruchteloos is, keert hij naar huis, verkoopt alle zijn vee, zijn gantsche have en goed, en brengt tien beurzen bijéén. Vol hoop zijn' broeder hiermede te kunnen redden, vliegt hij naar den dey, en telt hem met blijdschap het geld. Deze vindt geen vijftien beurzen, neemt de tien met gramstorigheid, dreigt den brenger den dood, en laat den broeder het hoofd afslaan. Dit maakte MILLOVANOV, die bijna door een wonder de grimmigheid van den geld- en bloedgierigen onmensch ontkwam, woedend en tot den verbitterdsten opstandeling.

In Mei 1804 wierd 'er tusschen de *Turken* en *Serviërs* eene soort van kongres in *Semlin* getroffen Natuurlijk wierd bij deze gelegenheid veel gedebatteerd. Onder anderen lazen de *Serviërs* honderd bezwaarpunten, onder welken ook de voorverhaalde moord begrepen was; hierover nam de aanwezige vader van FOCZUCKLY het woord open meende dat dit geen misdaad ware; maar deze mensch de dood verdiend had. Dadelijk stond de broeder des vermoorden op en gaf dit waarlijk wijsgerig antwoord: « Oude! « heeft mijn broeder eene misdaad begaan, « dan had uw zoon hem moeten laten straffen « zonder geld van hem te vorderen. Waarom « vorderde hij het? Wischt geld de misdaad « uit? Het is slim dat dit bij u zoo is. Gij « laat wezenlijke misdadigen loopen, opdat zij « maar recht dikwijls in de straf vervallen; « gij moet veele misdaaden wenschen, opdat « gij veel geld bekomt; en worden 'er voor « uwe hebzucht nog veel te weinig misdaden « gepleegd, dan verleidt deze u om ook onschuldigen schuldig te vinden, dewijl het « u eigenlijk om geldafknevelen te doen is. « Gij maakt voor uwen gouddorst uit straffen « eene finantiebron, en zoo is het natuurlijk « dat gij onnatuurlijk, wreed en bloeddorstig « wordt. Ik verzeker u, oude! de hoofdoorzaak van uwe dwinglandij en van onzen op« stand is geldstraffe. Wie deze het eerst onder « ons invoerde, die heeft den grond tot ontelbaare rampen gelegd.

Dit waren de eigen woorden des ruwen ongeleerden *Serviërs*, wiens uiterlijk een' barbaar kentekende, en bij wien LAVATER zich magtig vergist zou hebben; want zijn vlak voorhoofd, zijn stompe neus en de tamelijk groote wangbeenderen waren, volgens LAVATERS opgegeven grondregels, geen tekens van edelmoedigheid en verstand, waar aan toch de braave MILLOVANOV zoo rijk is. Werkelijk zou ik ook begerig zijn te vernemen wat doktor GALL wel van den schedel van dezen braven man zeggen zou, wanneer hij hem betasten kon.

(*) 18,750 Guldens N. Ct.

SCHEEPS-TIJDING.

BINNENGEKOMEN.

Den 18den dezer, het Schip *Sophia Maria*; Kapt. G. L. RÖPERHOFF, van *Amsterdam*; Passagiers: De WelE. Gestr. Heer *A. T. Kruijthoff*, en de Heeren *Scheffer*, *Pieleman*, *H. D. Schuurman*, *H. Piza*, *M. J. Pinto*; Mevr. *L. Karsseboom* geb. *d' Avendschild*, Mejufvr. *V. C. L. Mamin*, en de vrije [illegible] van *Telting*.

Ter Drukkerij van de Erven C. J. FUCHS.